

JED MCKENNA

SPIRITUEEL
INCORRECTE
VERLICHTING

samsara

Van Jed McKenna verschenen bij Samsara de volgende titels:

SPIRITUELE VERLICHTING? VERGEET HET MAAR
DROOMSTAAT
THEORIE VAN ALLES
SPEL ZONDER EINDE
SPIRITUELE OORLOGVOERING
NOTITIES
JEDTALKS 1 - DE WAARHEID IS NERGENS LID VAN
JEDTALKS 2 - APOCALYPS NOW
JEDTALKS 3 - HET GEHEIM VAN DE DRUPPEL EN DE ZEE

© Wisefool Press 2004

Oorspronkelijke titel: *Spiritual Incorrect Enlightenment*

Oorspronkelijke uitgave: Wisefool Press

© Nederlandse vertaling: Samsara Uitgeverij bv 2007

2022 1e druk paperback versie

Vertaling: Maggy Wishaupt

Oorspronkelijke omslagfoto: dinodentist/Shutterstock

Omslagontwerp en binnenwerk: Erik Thé, erikthedesign.com

ISBN: 9789493228856 / NUR 728

Niets uit deze uitgave mag gereproduceerd worden
zonder schriftelijke toestemming van:

Samsara Uitgeverij bv

Herengracht 341, 1016 AZ Amsterdam

www.samsarabooks.com

Geachte heer McKenna,

Ik heb net uw boek *Spirituele verlichting? Vergeet het maar!* uitgelezen, en ik ben zó ontzettend kwaad dat ik het wel in de vuilnisbak zou willen gooien! Alhoewel u uw boek alleen al door de titel aanprijst als een spiritueel boek, gaat het helemaal niet over spiritualiteit, en bovendien is het heel verontrustend. Ik wou dat ik het nooit gelezen had, maar één ding kunt u van mij aannemen: als u ooit nog eens een boek schrijft, zal ik het niet kopen.

Realiseert u zich wel dat als uw lezers zouden doen wat u hen aanraadt, ze hun levens zouden ruïneren? Misschien dat ú nooit iets te verliezen hebt gehad, maar de meeste mensen hebben dat wel. Het lijkt wel alsof u in een sprookjeswereld leeft, een wereld waarin iedereen onafhankelijk en rijk is en kan gaan en staan waar hij of zij maar wil, zonder enige verplichting tegenover een werkgever. Om van familie, vrienden of leefomgeving maar te zwijgen. Denkt u nou heus dat een moeder haar kinderen in de steek kan laten om een spirituele zoektocht te ondernemen, of om schimmen na te jagen, zoals ik het eerder zou willen noemen...? Wie zou zoiets doen? En waarvoor? Wie zou sowieso iets dergelijks willen? Zoiets is volslagen irreëel en ondenkbaar.

Ik heb verplichtingen tegenover mijn familie, mijn vrienden en de buurt waarin ik woon. Ik werk als vrijwilligster in een opvangcentrum en ik breng eten rond voor de armen in onze wijk. Ik ben lid van de vrouwenvereniging van onze kerk. Ik help mijn kinderen met hun huiswerk, kook gezond en zorg voor een schoon en prettig huis. Ze doen mee aan allerlei buitenschoolse activiteiten zoals ballet, voetballen en muziek maken, iets wat hen geestelijk verrijkt. En u verwacht van mij dat ik alles waar ik in mijn leven waarde aan hecht, alles wat mijn leven zin geeft, zomaar laat vallen? Dat ik alles wat ik koester door de wc ga spoelen? Het gaat hier wel om het échte leven, en u doet alsof het alleen maar een toneelstuk is. Zeg nou zelf! Wat u verlichting noemt, noem ik een afschuwelijke nachtmerrie.

Ik heb geen idee hoe u erbij komt om dit soort dingen te beweren en waarom. Alleen maar om boeken te verkopen? En zelfs als alles wat u zegt waar is, waarom zou iemand zich daar dan druk over maken? Wat is er zo fantastisch aan de Waarheid? Ik heb liever mijn familie en mijn leven waar eenieder van ons, door vriendelijk te zijn, goede wil te tonen en zijn hart en geest open te stellen, echte spiritualiteit kan vinden. Maar wat weet u, met uw nihilisme en uw leegte, daar nou van? Ik vind het nogal wat dat iemand een boek schrijft over spirituele verlichting en tegelijkertijd toegeeft dat hij zelf niet weet wat het woord 'spiritualiteit' betekent.

Nou, misschien zult u wel een hoop boeken verkopen. Voor mij is het een raadsel waarom iemand uw versie van spiritualiteit zou moeten accepteren. Die is namelijk het tegenovergestelde van alles wat in het leven goed en mooi is. Het tegenovergestelde van liefde, van God of van familie. En wat heb je er aan? Helemaal niets. Dat zegt u trouwens zelf ook, dat je er niets aan hebt. En toch spoort u uw lezers aan om alles opzij te zetten om—in wezen—totale mislukkelingen te worden. De schade die ik daarmee zou aanrichten aan het leven van anderen zou nooit meer goed te maken zijn. Iedereen zou me gaan haten, en wat zou het me uiteindelijk opleveren? Niets, absoluut niets.

Afgaande op de loftuitingen vooraan in uw boek, zijn er blijkbaar mensen die vinden dat u een geweldige spirituele meester bent. Ik denk dat u voor nog geen greintje spiritueel bent. Ik heb het fantastische voorrecht gehad om in de aanwezigheid te zijn van personen die werkelijk verlicht waren, mensen aan wie u niet kunt tippen! Zet dat maar vooraan in uw volgende boek, zodat mensen zoals ik hun tijd niet hoeven te verspillen.

*Overgenomen met toestemming van de schrijfster
Anoniem op verzoek
Seattle, Washington*

Dit boek is opgedragen aan

Herman Melville

Inhoud

Vage verschijningen	13
California dreaming	15
Met Dick wordt het niks	38
Het verhaal over een vis	44
Spirituele autolyse	54
Verderop ligt geen oase	67
Bewoners van de schaduw	74
Spirituele verlichting?	76
Radicaal gezond	88
Wie je ook bent, jij die mij nu in handen houdt	94
Markies de Sade	97
Op zijn Amerikaans	106
Curtis on the rocks	112
Er is geen ander	128
Het archetype van de uitbreker	132
Onverzoenlijke tegenstellingen	150
Leven volgens de <i>Gita</i>	167
Waarom Arjuna ter aarde stortte	181
Kom tevoorschijn, U krijgt de groeten van Achab	188
Waarom Arjuna weer opstond	191
De Eerste Stap	206
Heeft ooit iemand de waarheid verteld?	214
Kome wat komen moet	222
Een en al negativiteit	230
Het kleine loeder	241
Jolige porren	257
De geest vervuld van absoluut vertrouwen	268

Helden uit de arbeidersklasse	269
Het vogelnest	286
Wantrouw alle eerlijke lui!	295
Mens, deprogrammeer uzelf!	301
Dit <i>is</i> , geen twijfel mogelijk	312
De symfonie	318
De prijs van de waarheid	326
Het geweldigste verhaal ooit verteld	336
Montreal	354
Epiloog	356
Bibliografie	360

Denk maar niet
dat de Boeddha's
anders zijn dan jij

— Dogen

Vage verschijningen

*En dat het grote monster niet te temmen is,
daar kom je zelf wel achter.*

— Herman Melville, *Moby Dick*

Noem mij Achab.

Alhoewel ik in werkelijkheid meer Achab ben dan Achab zelf. Ik ben de onderliggende werkelijkheid van Achab; datgene waarop het fictieve verhaal is gebaseerd. Kapitein Achab is een symbolische weergave, hij is het literaire equivalent van een waarheid. Ik ben die waarheid.

Je zou mogen verwachten dat de boekenplanken in onze bibliotheken barstensvol verhalen staan over dappere mannen en vrouwen die hun leven hebben gewijd aan een onbaatzuchtige zoektocht naar de waarheid, maar in werkelijkheid zijn dit soort verhalen zo zeldzaam dat, wanneer we ze tegenkomen, we ze niet als zodanig herkennen. Herman Melville's boek *Moby Dick* gaat niet over de walvisvangst, of over waanzin of wraak. Het gaat maar over één ding: over de zoektocht van de mens naar de waarheid, ten koste van alles. Kapitein Achab is niet alleen maar een personage uit de literatuur, hij is een menselijk archetype, een fundamenteel maar onbekend menselijk archetype.

De wereld is een theater, en alle mannen en vrouwen zijn slechts toneelspelers. Kapitein Achab is de laatste rol: de rol die ons vrij maakt. Iedereen die wil ontwaken uit de droomtoestand

van de dualiteit en de werkelijkheid van zijn diepste wezen wil vinden, moet uit zijn huidige rol stappen en de rol van Achab op zich nemen, nee, hij moet Achab *worden*. Achab is een monomane fanaticus—gericht op maar één ding, met uitsluiting van al het andere—en dat is dé manier om wakker te worden uit de droom.

Het is de *enige* manier.

California dreaming

*Een spirituele meester is een absurditeit, net als alles trouwens.
Hij is een instrument dat dient om menselijke wezens
tot verlichting te brengen of hen te laten ontwaken
uit een toestand die absurd en onnodig is.
De taak van een spirituele meester is net zo absurd
als wat dan ook wat anderen doen, zie je.
Daarom is er gevoel voor humor bij nodig,
of een verlichte zienswijze.*

— Da Avabhasa

Ik haat L.A.
Ziezo, dat is eruit. Ik haat L.A. en L.A. haat mij.

Ik weet niet waarom Los Angeles en ik zo de pest aan elkaar hebben, maar ik moet toegeven dat ik het wel nogal pijnlijk vind. Voor mij is L.A. de dood in de pot, een plaats waar de dingen lang niet zo soepel en gladjes verlopen als ik gewend ben. Misschien is het daar alleen maar de dood in de pot omdat ik zo'n hekel aan die stad heb, maar ik denk dat de dood in de pot er eerder was dan ik.

Normaal gesproken probeer ik er zoveel mogelijk weg te blijven, maar dat is lastig als je net op Los Angeles International Airport geland bent. Christine en ik worden opgehaald door Henry, een man die een paar jaar geleden enkele maanden bij ons thuis in Iowa heeft gewoond. Toen hij hoorde dat ik zijn kant uitging stond hij erop zich over ons te ontfermen. Nu zijn we dus in L.A.

en alweer bekruipt mij dat ongemakkelijke ‘Hotel California-gevoel’ dat ik altijd heb als ik hier ben: als je er eenmaal bent, kom je er niet meer weg.

Christine is—wat zal ik zeggen—zoiets als mijn persoonlijke assistente. Een paar jaar geleden kwam Sonaya op het idee om, telkens wanneer ik op reis ging, iemand met mij mee te sturen die voor mij wat zaken kon regelen. Aanvankelijk maakte ik daar steeds bezwaar tegen, maar Sonaya luisterde niet naar me en nu zit ik eraan vast. De extra kosten die een reisbegeleidster met zich meebrengt wegen niet op tegen het voordeel dat ik zelf niet meer hoef te onderhandelen met de baliemedewerkers van hotels, autoverhuurbedrijven, vliegtuigmaatschappijen enzovoorts. Ik spaar door haar waarschijnlijk meer geld uit dan ze me kost. En als ik nu op reis ga—en dat is een paar keer per jaar—dan bel ik Sonaya en vraag haar of ze iemand weet die met mij mee wil gaan. Christine is al een paar keer met me mee geweest. Ze is vrij klein van stuk en rustig van aard. Ze kleedt zich erg conservatief: veel grijs en zwart, maar baliepersoneel windt ze om haar vinger; we worden nooit van het kastje naar de muur gestuurd. Ze fungeert als tussenpersoon; ze zorgt voor een beschermende laag tussen mij en een wereld waarin ik niet meer bijzonder goed functioneer. Ik geloof dat ze erg religieus is, en ze heeft geen greintje humor. Mij ziet ze, denk ik, als een sympathieke idioot, alhoewel ik voor dat ‘sympathiek’ niet mijn hand in het vuur zou willen steken.

Henry is een erg aardige vent. Hij is heel open en praat graag. Hij heeft iets ongegeneerds. Als bijvoorbeeld erectiestoornissen een thema zou zijn wat hem bezig hield, dan zou hij daar gegarandeerd over beginnen. Erectiestoornissen houden hem op dit moment niet bezig, maar in vergelijking met wat hem wél bezighoudt, zou je aan erectiestoornissen verre de voorkeur geven. Tijdens de autorit praat hij geanimeerd over de ‘nieuwe spiritualiteit’ die hij en zijn vrienden uit Californië aan het opzetten zijn:

een totaal geïntegreerde spirituele leefstijl waardoor ze, zoals hij zegt, vierentwintig uur per dag hun overtuigingen in de praktijk kunnen brengen. ‘Een totaal geïntegreerde spirituele leefstijl’, noemt hij het steeds.

T.G.S.L., een mooie afkorting voor Typisch Genotzuchtige Spirituele Luiwammes, denk ik bij mezelf.

Opnieuw verbaast het me wat voor een ondoordringbare vestingmuur het ego om zich heen weet te bouwen. Ik herinner me Henry als een serieus, opmerkzaam en verstandig iemand. Ik geloof niet dat ik ooit heb gedacht dat hij werkelijk door de knieën zou gaan en nog in dit leven zou ontwaken, maar ik herinner me wel dat hij probeerde om eerlijk naar zichzelf te kijken, waardoor het hem misschien toch nog zou lukken om los te komen van zijn ego. Maar terwijl we door L.A. rijden—waar maar geen einde aan komt—en ik hem zo hoor kletsen over zijn pas ontdekte integrale spiritualiteit, maakt het me triest om te zien dat hij zijn vroegere eerlijkheid heeft laten varen en zich nu knus heeft genesteld onder een behaaglijke en egobestendige deken van spiritueel hedonisme.

Tja...

Ik doe mijn best om niet te zeggen dat ik zo’n hekel heb aan Californië. Ik probeer steeds aan iets te denken wat ik leuk vind aan Californië zodat ik dit lullige feit niet onder ogen hoeft te zien, maar ik krijg het niet voor elkaar. Ik heb gruwelijk de pest aan Californië. Goed, Californië bestaat uit een heleboel verschillende streken en er zijn waarschijnlijk ook wel stukken bij die me wel zouden bevallen, maar met dit soort praat blijf ik toch de waarheid geweld aandoen. Ik moet het gewoon toegeven en ermee leren leven dat ik Californië nu eenmaal haat. Ik weet niet waarom dat zo is, maar als ik gedwongen zou worden te antwoorden, dan zou ik waarschijnlijk zeggen dat het iets te maken heeft met de mensen uit Californië.